

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ

॥ ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ರಾವಣೇನ ನಿರ್ಮಾಪಿತೇ ಶಯನಾಗಾರೇ ಕುಂಭಕರ್ಣಸ್ಯ ಶಯನಂ
ರಾವಣಸ್ಯಾತ್ಯಾಚಾರಃ ಕುಬೇರೇಣ ದೂತಂ ಪ್ರೇಷ್ಯ ತಸ್ಯ ಪ್ರಬೋಧನಂ
ಕ್ರುದ್ಧೇನ ರಾವಣೇನ ದೂತಸ್ಯ ವಧಶ್ಚ

ಅಥ ಲೋಕೇಶ್ವರೋತ್ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ತತ್ರ ಕಾಲೇನ ಕೇನಚಿತ್ |
ನಿದ್ರಾ ಸಮಭವತ್ ತೀವ್ರಾ ಕುಂಭಕರ್ಣಸ್ಯ ರೂಪಿಣೀ || 7.13.1 ||

ತತೋ ಭ್ರಾತರಮಾಸೀನಂ ಕುಂಭಕರ್ಣೋಽಬ್ರವೀದ್ ವಚಃ |
ನಿದ್ರಾ ಮಾಂ ಬಾಧತೇ ರಾಜನ್ ಕಾರಯಸ್ವ ಮಮಾಲಯಂ || 7.13.2 ||

ವಿನಿಯುಕ್ತಾಸ್ತತೋ ರಾಜ್ಞಾ ಶಿಲ್ಪಿನೋ ವಿಶ್ವಕರ್ಮವತ್ |
ವಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ಯೋಜನಂ ಸ್ನಿಗ್ಧಂ ತತೋ ದ್ವಿಗುಣಮಾಯತಂ || 7.13.3 ||

ದರ್ಶನೀಯಂ ನಿರಾಬಾಧಂ ಕುಂಭಕರ್ಣಸ್ಯ ಚಕ್ರಿರೇ |
ಸ್ಥಾಟಿಕೈಃ ಕಾಂಚನೈಶ್ಚಿತ್ರೈಃ ಸ್ತಂಭೈಃ ಸರ್ವತ್ರ ಶೋಭಿತಂ || 7.13.4 ||

ವೈದೂರ್ಯಕೃತಸೋಪಾನಂ ಕಿಂಕಿಣೀಜಾಲಕಂ ತಥಾ |
ದಾಂತತೋರಣವಿನ್ಯಸ್ತಂ ವಜ್ರಸ್ಪಟಿಕವೇದಿಕಂ || 7.13.5 ||

ಮನೋಹರಂ ಸರ್ವಸುಖಂ ಕಾರಯಾಮಾಸ ರಾಕ್ಷಸಃ |
ಸರ್ವತ್ರ ಸುಖದಂ ನಿತ್ಯಂ ಮೇರೋಃ ಪುಣ್ಯಾಂ ಗುಹಾಮಿವ || 7.13.6 ||

ತತ್ರ ನಿದ್ರಾಂ ಸಮಾವಿಷ್ಟಃ ಕುಂಭಕರ್ಣೋ ಮಹಾಬಲಃ |
ಬಹುನ್ಯಬ್ಧಸಹಸ್ರಾಣಿ ಶಯಾನೋ ನ ಚ ಬುದ್ಧತೇ || 7.13.7 ||

ನಿದ್ರಾಭಿಭೂತೇ ತು ತದಾ ಕುಂಭಕರ್ಣೇ ದಶಾನನಃ |
ದೇವರ್ಷಿಯಕ್ಷಗಂಧರ್ವಾನ್ ಸಂಜಘ್ನೇ ಹಿ ನಿರಂಕುಶಃ || 7.13.8 ||

ಉದ್ಯಾನಾನಿ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ನಂದನಾದೀನಿ ಯಾನಿ ಚ |
ತಾನಿ ಗತ್ವಾ ಸುಸಂಕ್ರುದ್ಧೋ ಭಿನತ್ತಿ ಸ್ಮ ದಶಾನನಃ || 7.13.9 ||

ನದೀಂ ಗಜ ಇವ ಕ್ರೀಡನ್ ವೃಕ್ಷಾನ್ ವಾಯುರಿವ ಕ್ಷಿಪನ್ |
ನಗಾನ್ ವಜ್ರ ಇವೋತ್ಸೃಷ್ಟೋ ವಿದ್ವಂಸಯತಿ ರಾಕ್ಷಸಃ || 7.13.10 ||

ತಥಾವೃತ್ತಂ ತು ವಿಜ್ಞಾಯ ದಶಗ್ರೀವಂ ಧನೇಶ್ವರಃ |
ಕುಲಾನುರೂಪಂ ಧರ್ಮಜ್ಞೋ ವೃತ್ತಂ ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯ ಚಾತ್ಮನಃ || 7.13.11 ||

ಸೌಭ್ರಾತ್ರದರ್ಶನಾರ್ಥಂ ತು ದೂತಂ ವೈಶ್ರವಣಸ್ತದಾ |
ಲಂಕಾಂ ಸಂಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ದಶಗ್ರೀವಸ್ಯ ವೈ ಹಿತಂ || 7.13.12 ||

ಸ ಗತ್ವಾ ನಗರೀಂ ಲಂಕಾಮಾಸಸಾದ ವಿಭೀಷಣಂ |
ಮಾನಿತಸ್ತೇನ ಧರ್ಮೇಣ ಪೃಷ್ಟಶ್ಚಾಗಮನಂ ಪ್ರತಿ || 7.13.13 ||

ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ಕುಶಲಂ ರಾಜ್ಞೋ ಜ್ಞಾತೀನಾಂ ಚ ವಿಭೀಷಣಃ |
ಸಭಾಯಾಂ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ತಮಾಸೀನಂ ದಶಾನನಂ || 7.13.14 ||

ಸ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತತ್ರ ರಾಜಾನಂ ದೀಪ್ಯಮಾನಂ ಸ್ವತೇಜಸಾ |
ಜಯೇತಿ ವಾಚಾ ಸಂಪೂಜ್ಯ ತೂಷ್ಟೀಂ ಸಮಭಿವರ್ತತ || 7.13.15 ||

ಸ ತತ್ರೋತ್ತಮಪರ್ಯಂಕೇ ವರಾಸ್ತರಣಶೋಭಿತೇ |
ಉಪವಿಷ್ಟಂ ದಶಗ್ರೀವಂ ದೂತೋ ವಾಕ್ಯಮಥಾಬ್ರವೀತ್ || 7.13.16 ||

ರಾಜನ್ ವದಾಮಿ ತೇ ಸರ್ವಂ ಭ್ರಾತಾ ತವ ಯದಬ್ರವೀತ್ |
ಉಭಯೋಃ ಸದೃಶಂ ವೀರ ವೃತ್ತಸ್ಯ ಚ ಕುಲಸ್ಯ ಚ || 7.13.17 ||

ಸಾಧು ಪರ್ಯಾಪ್ತಮೇತಾವತ್ ಕೃತ್ಯಶ್ಚಾರಿತ್ರಸಂಗ್ರಹಃ |
ಸಾಧು ಧರ್ಮೇ ವ್ಯವಸ್ಥಾನಂ ಕ್ರಿಯತಾಂ ಯದಿ ಶಕ್ಯತೇ || 7.13.18 ||

ದೃಷ್ಟಂ ಮೇ ನಂದನಂ ಭಗ್ನಮೃಷಯೋ ನಿಹತಾಃ ಶ್ರುತಾಃ |
ದೇವತಾನಾಂ ಸಮುದ್ಯೋಗಸ್ತ್ವತ್ತೋ ರಾಜನ್ ಮಯಾ ಶ್ರುತಃ || 7.13.19 ||

ನಿರಾಕೃತಶ್ಚ ಬಹುಶಸ್ತ್ವಯಾಹಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪ |
ಸಾಪರಾಧೋಽಪಿ ಬಾಲೋ ಹಿ ರಕ್ಷಿತವ್ಯಃ ಸ್ವಬಾಂಧವೈಃ || 7.13.20 ||

ಅಹಂ ತು ಹಿಮವತ್ಪೃಷ್ಠಂ ಗತೋ ಧರ್ಮಮುಪಾಸಿತುಂ |
ರೌದ್ರಂ ವ್ರತಂ ಸಮಾಸ್ಥಾಯ ನಿಯತೋ ನಿಯತೇಂದ್ರಿಯಃ || 7.13.21 ||

ತತ್ರ ದೇವೋ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟ ಉಮಯಾ ಸಹಿತಃ ಪ್ರಭುಃ |
ಸವ್ಯಂ ಚಕ್ಷುರ್ಮಯಾ ದೈವಾತ್ ತತ್ರ ದೇವ್ಯಾಂ ನಿಪಾತಿತಂ || 7.13.22 ||

ಕಾ ನ್ವೇಷೇತಿ ಮಹಾರಾಜ ನ ಖಲ್ವನ್ಯೇನ ಹೇತುನಾ |
ರೂಪಂ ಚಾನುಪಮಂ ಕೃತ್ವಾ ರುದ್ರಾಣೀ ತತ್ರ ತಿಷ್ಠತಿ || 7.13.23 ||

ದೇವ್ಯಾ ದಿವ್ಯಪ್ರಭಾವೇಣ ದಗ್ಧಂ ಸವ್ಯಂ ಮಮೇಕ್ಷಣಂ |
ರೇಣುಧ್ವಸ್ತಾಮಿವ ಜ್ಯೋತಿಃ ಪಿಂಗಲತ್ವಮುಪಾಗತಂ || 7.13.24 ||

ತತೋಽಹಮನ್ಯದ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ಗತ್ವಾ ತಸ್ಯ ಗಿರೇಸ್ತಟಂ |
ತೂಷ್ಣೀಂ ವರ್ಷಶತಾನ್ಯಷ್ಟೌ ಸಮಧಾರಂ ಮಹಾವ್ರತಂ || 7.13.25 ||

ಸಮಾಪ್ತೇ ನಿಯಮೇ ತಸ್ಮಿಂಸ್ತತ್ರ ದೇವೋ ಮಹೇಶ್ವರಃ |
ತತಃ ಪ್ರೀತೇನ ಮನಸಾ ಪ್ರಾಹ ವಾಕ್ಯಮಿದಂ ಪ್ರಭುಃ || 7.13.26 ||

ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಮಿ ತವ ಧರ್ಮಜ್ಞ ತಪಸಾನೇನ ಸುವ್ರತ |
ಮಯಾ ಚೈತದ್ ವ್ರತಂ ಚೀರ್ಣಂ ತ್ವಯಾ ಚೈವ ಧನಾಧಿಪ || 7.13.27 ||

ತೃತೀಯಃ ಪುರುಷೋ ನಾಸ್ತಿ ಯಶ್ಚರೇದ್ ವ್ರತಮೀದೃಶಂ |
ವ್ರತಂ ಸುದುಷ್ಕರಂ ಹ್ಯೇತನ್ಮಯೈವೋತ್ಪಾದಿತಂ ಪುರಾ || 7.13.28 ||

ತತ್ಸಖಿತ್ವಂ ಮಯಾ ಸೌಮ್ಯ ರೋಚಯಸ್ವ ಧನೇಶ್ವರ |
ತಪಸಾ ನಿರ್ಜಿತಶ್ಚೈವ ಸಖಾ ಭವ ಮಮಾನಘ || 7.13.29 ||

ದೇವ್ಯಾ ದಗ್ಧಂ ಪ್ರಭಾವೇಣ ಯಚ್ಚ ಸವ್ಯಂ ತವೇಕ್ಷಣಂ |
ಪೈಂಗಲ್ಯಂ ಯದವಾಪ್ತಂ ಹಿ ದೇವ್ಯಾ ರೂಪನಿರೀಕ್ಷಣಾತ್ || 7.13.30 ||

ಏಕಾಕ್ಷಪಿಂಗಲೀತ್ಯೇವ ನಾಮ ಸ್ಥಾಸ್ಯತಿ ಶಾಶ್ವತಂ |
ಏವಂ ತೇನ ಸಖಿತ್ವಂ ಚ ಪ್ರಾಪ್ಯಾನುಜ್ಞಾಂ ಚ ಶಂಕರಾತ್ || 7.13.31 ||

ಆಗತೇನ ಮಯಾ ಚೈವಂ ಶ್ರುತಸ್ತೇ ಪಾಪನಿಶ್ಚಯಃ |
ತದಧರ್ಮಿಷ್ಠಸಂಯೋಗಾನಿವರ್ತ ಕುಲದೂಷಣಾತ್ || 7.13.32 ||

ಚಿಂತ್ಯತೇ ಹಿ ವಧೋಪಾಯಃ ಸರ್ಷಿಸಂಘೈಃ ಸುರೈಸ್ತವ |
ಏವಮುಕ್ತೋ ದಶಗ್ರೀವಃ ಕೋಪಸಂರಕ್ತಲೋಚನಃ || 7.13.33 ||

ಹಸ್ತಾನ್ ದಂತಾಂಶ್ಚ ಸಂಪಿಷ್ಯ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ |
ವಿಜ್ಞಾತಂ ತೇ ಮಯಾ ದೂತ ವಾಕ್ಯಂ ಯತ್ ತ್ವಂ ಪ್ರಭಾಷಸೇ || 7.13.34 ||

ನೈವ ತ್ವಮಸಿ ನೈವಾಸೌ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಯೇನಾಸಿ ಚೋದಿತಃ |
ಹಿತಂ ನೈಷ ಮಮೈತದ್ಧಿ ಬ್ರವೀತಿ ಧನರಕ್ಷಕಃ || 7.13.35 ||

ಮಹೇಶ್ವರಸಖಿತ್ವಂ ತು ಮೂಢಃ ಶ್ರಾವಯತೇ ಕಿಲ |
ನೈವೇದಂ ಕ್ಷಮಣೀಯಂ ಮೇ ಯದೇತದ್ ಭಾಷಿತಂ ತ್ವಯಾ || 7.13.36 ||

ಯದೇತಾವನ್ಮಯಾ ಕಾಲಂ ದೂತ ತಸ್ಯ ತು ಮರ್ಷಿತಂ |
ನ ಹಂತವ್ಯೋ ಗುರುಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ಮಯಾಯಮಿತಿ ಮನ್ಯತೇ || 7.13.37 ||

ತಸ್ಯ ತ್ವಿದಾನೀಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮೇ ವಾಕ್ಯಮೇಷಾ ಕೃತಾ ಮತಿಃ |
ತ್ರೀನ್ ಲೋಕಾನಪಿ ಜೇಷ್ಠ್ಯಾಮಿ ಬಾಹುವೀರ್ಯಮುಪಾಶ್ರಿತಃ || 7.13.38 ||

ಏತನ್ಮೂರ್ತಮೇವಾಹಂ ತಸ್ಯೈಕಸ್ಯ ತು ವೈ ಕೃತೇ |
ಚತುರೋ ಲೋಕಪಾಲಾಂಸ್ತಾನ್ ನಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಯಮಕ್ಷಯಂ || 7.13.39 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ಲಂಕೇಶೋ ದೂತಂ ಖಡ್ಗೇನ ಜಘ್ನಿವಾನ್ |
 ದದೌ ಭಕ್ಷಯಿತುಂ ಹ್ಯೇನಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ದುರಾತ್ಮನಾಂ || 7.13.40 ||

ತತಃ ಕೃತಸ್ವಸ್ತಯನೋ ರಥಮಾರುಹ್ಯ ರಾವಣಃ |
 ತ್ರೈಲೋಕ್ಯವಿಜಯಾಕಾಂಕ್ಷೇ ಯಯೌ ಯತ್ರ ಧನೇಶ್ವರಃ || 7.13.41 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
 ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ ||